

DET NORSKE HØGSKOLERÅDET

ÅRSMELDING 1996

Vedtatt i styret 09.03.97

Andre årsmelding fra Det norske høgskolerådet

Det norske høgskolerådet ble opprettet 10.01.95 og legger med dette fram sin andre årsmelding.

Året 1996 for de statlige høgskolene

De statlige høgskolene oppstod 1. august 1994 som en følge av høgskolereformen. Også det andre fulle arbeidsåret har vært strevsomt og preget av liten reell handlingsfrihet for de 26 institusjonene.

Den nye loven

Den nye loven om universiteter og høgskoler trådte i kraft 01.01.96. Den innebærer likeverdighet mellom universiteter og høgskoler, og den slår fast de statlige høgskolenes rett og plikt til å drive forskning. Dette innebærer nye utfordringer for institusjonene selv, og for de andre aktørene i det norske systemet for høgre utdanning og forskning. Det er et stykke igjen til hverdagen er tilpasset lovens bokstav og intensjon.

Strategisk ansvar for forskning

Forskning har vært et sentralt element i arbeidet for Det norske høgskolerådet også i 1996, og da særlig forholdet til Norges forskningsråd. NFR er gitt et nasjonalt strategisk og utøvende ansvar for forskning, og forvalter samtidig størsteparten av landets offentlige forskningsmidler. Høgskolerådets arbeid for å oppnå større grad av innpass for de statlige høgskolene hos Norges forskningsråd har fortsatt i 1996. Det ble valgt nytt hovedstyre for Forskningsrådet i løpet av året. Et av de nye medlemmene har sitt daglige virke i den statlige høgskolesektoren, nemlig rektor Olav Hesjedal ved Høgskolen i Telemark. Høgskolerådet ser det som positivt at sektoren på denne måten har fått anledning til å målbære sine synspunkter. Samtidig viser oppnevningen av nye medlemmer til NFR's områdestyrer og den behandlingen enkelte statlige høgskoler har fått i forbindelse med søknader om midler fra Forskningsrådet, at mye gjenstår. Det er derfor gledelig at det er etablert dialog mellom hovedstyret i Norges forskningsråd og styret i Det norske høgskolerådet.

Eget FoU-utvalg

Som et ledd i arbeidet med å utvikle FoU-aktiviteten i den statlige høgskolesektoren, opprettet Det norske høgskolerådet sitt eget FoU-utvalg i 1996. Utvalget skal være rådgivende organ for HR i saker som gjelder forskningspolitikk og forskerutdanning. Det har syv medlemmer, hvorav seks skal komme fra de statlige høgskolene og en fra studentorganisasjonene. For å sikre dialogen med styret, er det slått fast at et av medlemmene fra institusjonene skal velges blant HR-styrets medlemmer.

Sammensetningen av FoU-utvalget etter oppnevningen i 1996 ble slik:

Rektor Olav Hesjedal, Høgskolen i Telemark, leder
 Rektor Lisbeth Halse Ytreberg, Høgskolen i Tromsø
 Professor Kristin Tørnes, Høgskolen i Molde
 Professor John Håkon Husøy, Høgskolen i Stavanger
 Studiedirektør Berit Rokne Hanestad, Høgskolen i Bergen
 FoU-koordinator Tor-Einar Edvardsen, Høgskolen i Oslo
 Student Liv Astrid Prestøy, Studentenes landsforbund

Rådsstruktur og Norgesnett

I skrivende stund er ikke rådsstrukturen innen høgre utdanning endelig avklart, men det ser ut til å gå mot en struktur hvor Høgskolerådet og Universitetsrådet får sentrale posisjoner, sammen med et nytt Norgesnettråd. Samtidig har Regjeringen foreslått at to av de sakkyndige rådene innen høgre utdanning, nemlig Ingeniørutdanningsrådet og Rådet for høgskoleutdanning i helse- og sosialfag, blir lagt inn under Høgskolerådet som en substruktur, parallellt til Universitetsrådets fakultetsmøter. På sikt tas det også sikte på å behandle Lærerutdanningsrådet på samme vis.

Det norske høgskolerådet har vært i god dialog med både Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Stortinget og Det norske universitetsråd om rådsstrukturen. Høgskolerådet har gitt sin tilslutning til det forslaget som departementet har fremmet overfor Stortinget i proposisjons form. For Høgskolerådet har det vært viktig å presisere at det tiltenkte Norgesnettrådet ikke skal ta avgjørelser i utdanningspolitiske spørsmål og utstede pålegg overfor institusjonene. Beslutningsmyndigheten må fortsatt ligge hos høgskolene selv, i departementet og Stortinget.

Statsbudsjettet

Fusjonene pr. 01.08.94 er blitt etterfulgt av negativ økonomisk utvikling for de statlige høgskolene. Det norske høgskolerådet ser på nøkkeltallet "bevilgning pr. student eksklusive husleie" som det mest utsagnskraftige for å dokumentere den økonomiske utviklingen i sektoren. Regnet i lønns- og inflasjonsjusterte 1994-kroner, og hensyntatt økonomiske forpliktelser som høgskolene er blitt pålagt siden 1994, er dette nøkkeltallet blitt redusert fra kr. 43.337 til kr. 40.382 (med 6,8%) f.o.m. Revidert nasjonalbudsjett for 1994 t.o.m. Statsbudsjettet for 1997. I skrivende stund hefter der en viss usikkerhet ved 1997-tallene som i verste fall kan forverre situasjonen ytterligere.

På denne bakgrunn er bekymringene innen høgskolesektoren m.h.t. mulighetene til å kunne utføre de oppgaver som Lov om universiteter og høgskoler innebærer, reelle og tiltagende.

Samarbeid med Universitetsrådet

Det norske høgskolerådet har i prinsippet samme rolle å spille for de statlige høgskolene som Det norske universitetsråd har for universitetene og de vitenskapelige høgskolene. Universitetsrådet er imidlertid en innarbeidet organisasjon som rår over betydelige ressurser, i motsetning til Høgskolerådet. HR setter stor pris på det konstruktive samarbeidet med Universitetsrådet også i 1996. Det har bl.a. vært fellesmøte mellom de to styrene i løpet av året.

Rådet

Det norske høgskolerådet består av rektorene og høgskoledirektørene ved de 26 statlige høgskolene, samt fire studentrepresentanter.

Det ble avholdt to rådsmøter i 1996, ved Høgskolen i Akershus på Stabekk 7. og 8. mars, og ved Høgskolen i Finnmark i Alta 10. og 11. oktober. Rådet har behandlet 21 saker, hvorav særlig nevnes:

- Valg av styre
- Budsjettsituasjonen
- Rådsstrukturen innen høgre utdanning

Rådets møter har naturlig nok utviklet seg m.h.t. form siden oppstarten tidlig i 1995. Det er etterhvert blitt lagt større vekt på å benytte møtene til generell erfaringsutveksling og diskusjon om aktuelle trender innen høgre utdanning, og tilsvarende mindre på konkrete enkeltsaker.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og Det norske universitetsråd har observatørstatus på rådsmøtene, og har begge benyttet seg av denne retten i 1996.

Styret

Det norske høgskolerådet mottok med dyp beklagelse meldingen om at styremedlem fra oppstarten i 1995, høgskoledirektør Torkill Løvli ved Høgskolen i Sør-Trøndelag, var gått bort i påsken 1996. Direktør Løvlis innsats også for Det norske høgskolerådet var av stor betydning, faglig og sosialt.

Det ble valgt nytt styre under rådsmøtet i mars 1996. Sammensetningen ble denne:

Rektor Knut Brautaset, Høgskolen i Agder, leder
 Rektor Lisbeth Halse Ytreberg, Høgskolen i Tromsø, nestleder
 Rektor Steinar Stjernø, Høgskolen i Oslo
 Høgskoledirektør Siri Margrethe Løksa, Høgskolen i Finnmark
 Høgskoledirektør Nils Mæhle, Høgskolen i Bergen
 Student Terje Dahlen, politisk nestleder Studentenes landsforbund

Varamedlem for rektorene:

Rektor Widar Hvamb, Høgskolen i Buskerud

Varamedlem for høgskoledirektørene:

Høgskoledirektør Tor Frigaard, Høgskolen i Nord-Trøndelag
 Varamedlem for studentene:
 Student Birgitte Agnethe Stub, leder for Landslaget for Norges lærerstudenter

Stor saksmengde

Styret hadde til sammen 7 møter i 1996 og behandlet et stort antall saker - større enn i 1995.

Særlig nevnes:

- Budsjettsituasjonen
- Rådsstrukturen
- Forberedelser foran rådsmøtene
- Forberedelser til opprettelse av permanent sekretariat
- Opprettelse av FoU-utvalget
- Forholdet til Norges forskningsråd
- De statlige høgskolenes muligheter til å opprette nye studier på 10 vekttall eller mer
- Studieadministrative EDB-systemer
- Representasjon i et stort antall arbeidsgrupper og utvalg. Et lite utvalg:
 - Kandidater til områdestyrene i Norges forskningsråd
 - Arbeidsgruppe til å vurdere omfang og normering av Examen Philosophicum
 - Arbeidsgruppe til å vurdere bruk av gradsbenevnelse og tittel på hovedfagsstudier
 - Arbeidsgruppe for utarbeidelse av engelskspråklige betegnelser på institusjoner, avdelinger, institutter og stillinger
 - Arbeidsgruppe for revisjon av rammeplan for treårig revisorutdanning
 - Nasjonalkommisjonen for UNESCO

Sekretariat

Det foreløpige sekretariatet som ble etablert ved Høgskolen i Agder i 1995, fortsatte i 1996. Kontorsjef Rune Øidne Reinertsen har fungert som styresekretær for Det norske høgskolerådet. Høgskolen i Agder har også engasjert Charlotte Rand som sekretær i 50% stilling inntil et permanent sekretariat kan etableres, pluss at særlig Økonomiseksjonen ved Høgskolen i Agder har arbeidet med de økonomiske analysene av sektoren på vegne av HR. HRs adresse og arkiv har følgelig vært ved HiA også i 1996.

I skrivende stund avventer Høgskolerådet fremdeles departementets klarsignal til å utlyse stillingen som generalsekretær. Det er i ferd med å bli uholdbart at Det norske høgskolerådet, som representerer nær halvparten av alle studenter innen høgre utdanning i Norge, og mer enn 7.000 ansatte, skal opereres med et så minimalt sekretariat. HR's oppgaver er mangeartede og stadig økende i omfang. De andre aktørene i universitets- og høgskolesektoren, fra sakkyndige råd innen profesjonsutdanninger til Det norske universitetsråd, disponerer alle omfattende sekretariater. Det norske høgskolerådet har i dag et alvorlig handicap i forhold til den nære omverden.

I løpet av 1996 ble medlemsinstitusjonene i Det norske høgskolerådet spurt av styret om de var villige til å delta i finansieringen av virksomheten i sekretariatet, for å utvide og selvstendiggjøre driften i forhold til bevilgningene fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Det var gledelig for styret å konstatere at oppslutningen om dette var entydig positiv.

Budsjett og regnskap

Det norske høgskolerådets fikk tildelt kr. 900.000 fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet til drift av styre og sekretariat i 1996. Midlene er disponert slik som angitt nedenfor. Tallene for 1995 er også ført opp.

	1996	1995
Personalkostnader inkl. arbeidsgiveravgift	304.378	276.062
Reiseutgifter	370.586	171.591
Anskaffelse av teknisk utstyr	72.164	0
Kontorrekvisita	0	998
Telefon	15.000	15.000
Porto	5.000	20.000
EDB driftsutgifter og vedlikehold av utstyr	18.000	10.000
Kopieringsutgifter	10.000	15.000
Trykkingsutgifter	11.316	0
Møtearrangementer	0	13.425
Husleie, strømudgifter og renhold	36.000	0
Ymse driftsutgifter	23.400	27.924
Sum	865.844	550.000

Den ikke benyttede delen av bevilgningen for 1996, kr. 34.156, er søkt overført til neste budsjettår.

Kristiansand, 25.02.97

Knut Brautaset
HR-leder